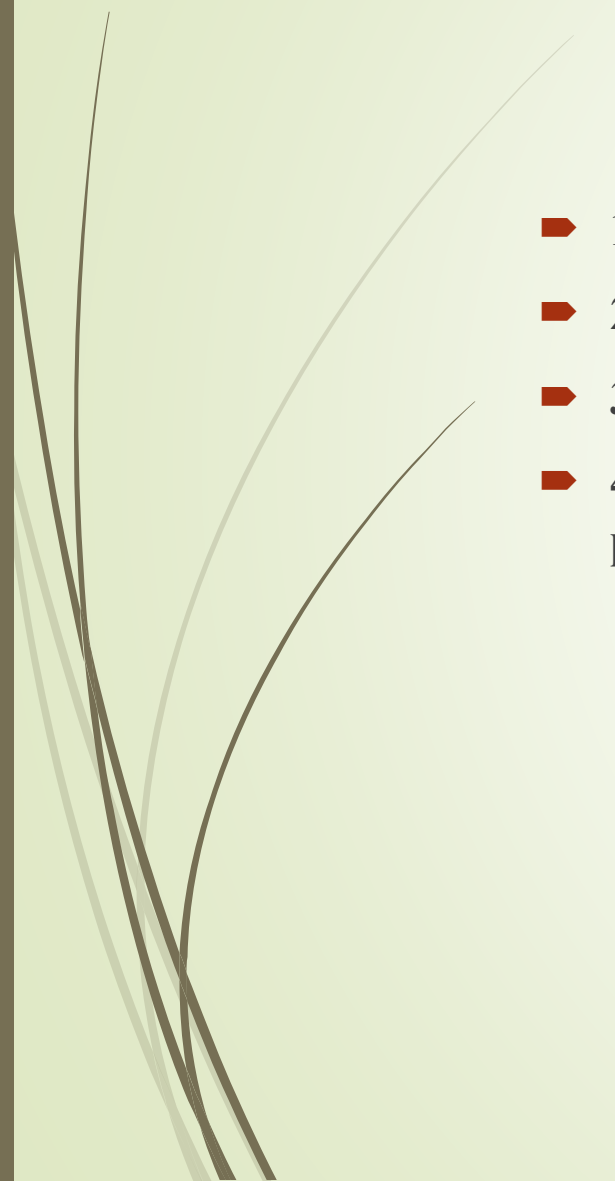

Padomes Pamatlēmums 2008/947/TI par savstarpējas atzīšanas principa piemērošanu tādiem spriedumiem un probācijas lēmumiem, kuri paredzēti probācijas pasākumu un alternatīvu sankciju uzraudzībai

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas
priekšsēdētāja Signe Grīnberga

-
-
- **1. Pamatlēmums 2008/947 un tā būtiskie elementi.**
 - **2.Pamatlēmuma 2008/947 ieviešana nacionālajos tiesību aktos.**
 - **3.Darbības, kas jāveic sprieduma un izpildes valstij.**
 - **4.Pamatlēmuma un nacionālo tiesību aktu piemērošanas procesā pastāvošā problemātika un risinājumi.**

Ieviestie ES tiesību akti

- 2008. gada 27. novembra PADOMES PAMATLĒMUMS 2008/947/TI par savstarpējas atzīšanas principa piemērošanu tādiem spriedumiem un probācijas lēmumiem, kuri paredzēti probācijas pasākumu un alternatīvu sankciju uzraudzība

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:32008F0947&from=LV>

- Kriminālprocesa likuma 76.nodaļa (801.-807.pants)
- *Ieviesti ar 2012.gada 1.jūliju. Latvija pieņem dokumentus tulkotus latviešu valodā.*
- *Centrālā iestāde – Tieslietu ministrija. Kompetentā iestāde – rajona (pilsētas) tiesa pēc ārvalstī notiesātā dzīvesvietas, bet ja tā nav zināma pēc Tieslietu ministrijas atrašanās vietas (KPL 754.panta 4.daļa)*

Izvērtējot tiesiskās sadarbības lūgumus par ES dalībvalsts pieņemta nolēmuma, ar kuru piespriests brīvības atņemšanas sods vai alternatīvā sankcija, atzīšanu un izpildīšana Latvijā piemērojami arī Kriminālprocesa likuma C daļas vispārīgie noteikumi

- KPL 64.nodaļa «Sadarbības vispārīgie noteikumi»
(673.-681.pants)
- KPL 69.nodaļa «Vispārīgie noteikumi ārvalstī piespriesta soda izpildīšanai Latvijā»
(749.-763.pants)

Eiropas Savienības dalībvalstī pieņemtā nolēmuma par alternatīvo sankciju vai probācijas pasākumu izpildīšanas Latvijā pamats (KPL 802.pants):

- Eiropas Savienības dalībvalsts kompetentās iestādes izdots nolēmums par alternatīvo sankciju vai apliecināta tā kopija un īpašas formas apliecinājums;
- fakts, ka personai, uz kuru attiecas alternatīvā sankcija, Latvijā ir pastāvīga dzīvesvieta un šī persona atrodas Latvijā;
- Latvijas tiesas lēmums par Latvijā izpildāmās alternatīvās sankcijas noteikšanu.
- Latvijā atzīst un izpilda nolēmumu par alternatīvo sankciju arī tad, ja persona, uz kuru attiecas alternatīvā sankcija, Latvijā pastāvīgi nedzīvo, bet ir norādījusi Latvijā dzīvesvietu, kurā tā būs sasniedzama, ja:
 - 1) personai Latvijā pastāv darba tiesiskās attiecības;
 - 2) personai Latvijā pastāv ģimenes attiecības;
 - 3) persona Latvijā iegūst izglītību.

-
-
- **Probācijas pasākums** ir pienākums, kas piemērots personai saistībā ar nosacītu notiesāšanu, soda noteikšanas nosacītu atlikšanu vai nosacītu pirmstermiņa atbrīvošanu no soda.
 - **Soda noteikšanas nosacīta atlikšana ir tiesas spriedums**, ar kuru soda noteikšana tiek nosacīti atlikta, piemērojot vienu vai vairākus probācijas pasākumus, vai kurā brīvības atņemšanas soda vietā ir noteikts viens vai vairāki probācijas pasākumi.

Nolēmuma par alternatīvo sankciju izpildīšanas atteikuma iemesli

- 1) nav atsūtīts īpašas formas apliecinājums vai tas ir nepilnīgs vai neatbilst nolēmuma saturam;
- 2) nodarījums, uz kuru attiecas nolēmums par alternatīvo sankciju, nav ietverts šā likuma 2.pielikumā un nav noziedzīgs pēc Latvijas likuma;
- 3) personai nav pastāvīgas dzīvesvietas Latvijā vai šī persona Latvijā nav sasniedzama;
- 4) izpildot nolēmumu par alternatīvo sankciju, tiktu pārkāpts dubultās sodīšanas nepieļaujamības (ne bis in idem) princips;
- 5) nolēmums par alternatīvo sankciju attiecas uz nodarījumu, kas pēc Latvijas likuma nav noziedzīgs;
- 6) pastāv šā likuma 8.nodaļā paredzētā kriminālprocesuālā imunitāte;
- 7) nolēmuma izpildīšanai ir iestājies noilgums un nolēmums par alternatīvo sankciju attiecas uz nodarījumu, kas ir Latvijas jurisdikcijā;
- 8) persona nav sasniegusi vecumu, ar kuru iestājas kriminālatbildība;
- 9) noteiktā alternatīvā sankcija nepārsniedz sešus mēnešus;
- 10) nolēmumā par alternatīvo sankciju paredzēta medicīniskā ārstēšana, kuras izpildīšana Latvijā nav iespējama.

-
-
- Nolēmuma par alternatīvo sankciju izpildīšanu atsaka arī tad, ja tas pieņemts personas prombūtnē (*in absentia*), izņemot gadījumus, kad persona:
 - 1) saņēmusi pavēsti vai citādi tikusi informēta par to, ka nolēmums var tikt pieņemts bez tās klātbūtnes;
 - 2) tikusi informēta par procesu un tiesas sēdē piedalījies tās aizstāvis;
 - 3) saņēmusi nolēmumu par alternatīvo sankciju un informējusi, ka šo nolēmumu neapstrīd vai nav to pārsūdzējusi.
 - Ja nolēmums par alternatīvo sankciju pieņemts par Kriminālprocesa likuma 2.pielikumā minētu nodarījumu, pārbaudi attiecībā uz to, vai šis nodarījums ir noziedzīgs arī pēc Latvijas likuma, neveic.

Tieslietu ministrija

- saņēmusi nolēmumu par alternatīvo sankciju, izskata to šā likuma 754.pantā noteiktajā kārtībā un nekavējoties kopā ar materiāliem nosūta tiesai, par to informējot Eiropas Savienības dalībvalsti.
- Ja nav atsūtīts īpašas formas apliecinājums vai tas ir nepilnīgs vai neatbilst nolēmuma saturam, Tieslietu ministrija var atlikt nolēmuma par alternatīvo sankciju nosūtīšanu tiesai, informējot par to attiecīgo Eiropas Savienības dalībvalsti.

Tiesa

- Rajona (pilsētas) tiesas tiesnesis pieņem lēmumu par nolēmuma par alternatīvo sankciju atzīšanu un izpildīšanu, ievērojot šā likuma 759. un 760.pantā minētos nosacījumus un kārtību.
- Nolēmumā par alternatīvo sankciju konstatētie faktiskie apstākļi un personas vaina ir saistoši Latvijas tiesai.
- Eiropas Savienības dalībvalstī piemēroto alternatīvo sankciju, kura atbilst Krimināllikumā noteiktajai alternatīvajai sankcijai, nosaka, negrozot soda vai probācijas pasākuma veidu un mēru.

Ja Eiropas Savienības dalībvalstī piemērotā alternatīvā sankcija neatbilst Krimināllikumā noteiktajai alternatīvajai sankcijai, tiesa to nosaka, grozot atbilstoši sodam vai probācijas pasākumam, ko par tādu pašu noziedzīgu nodarījumu paredz Krimināllikums, ievērojot šādus nosacījumus:

- 1) alternatīvajai sankcijai pēc iespējas jāatbilst nolēmumā par alternatīvo sankciju noteiktajam;
- 2) alternatīvās sankcijas ilgums un tiesību ierobežojums nedrīkst pārsniegt Krimināllikumā noteikto maksimālo sodu vai probācijas pasākumu par tādu pašu nodarījumu, kā arī nedrīkst būt bargāks vai smagāks par nolēmumā noteikto alternatīvo sankciju;
- 3) Krimināllikumā noteiktajai soda minimālajai robežai nav nozīmes.
- Tiesa ar Tieslietu ministrijas starpniecību informē attiecīgo Eiropas Savienības dalībvalsti par šā panta ceturtajā daļā pieņemto lēmumu.

Lēmums par alternatīvās sankcijas izpildīšanas izbeigšanu

Attiecīgās Eiropas Savienības dalībvalsts lēmumi par alternatīvās sankcijas vai soda samazināšanu, amnestijas vai apžēlošanas akta izdošanu ir saistoši Latvijai.

- **Alternatīvās sankcijas izpildīšanu var izbeigt, ja:**
- 1) personai vairs nav pastāvīgas dzīvesvietas Latvijā vai šī persona Latvijā nav sasniedzama;
- 2) persona izvairās no alternatīvās sankcijas izpildīšanas un ir pamats uzskatīt, ka tā vairs neatrodas Latvijā;
- 3) attiecīgajā Eiropas Savienības dalībvalstī uzsākts jauns kriminālprocess pret personu un šī dalībvalsts lūdz nodot atpakaļ alternatīvās sankcijas izpildīšanu.
- **Šajos gadījumos tiesa pieņem lēmumu par alternatīvās sankcijas izpildīšanas izbeigšanu**
- šo lēmuma kopiju nosūta iestādei, kura izpilda piemēroto alternatīvo sankciju.
- Tieslietu ministrijai nosūta lēmumu par alternatīvās sankcijas izpildīšanas izbeigšanu kopā ar materiāliem nosūtīšanai attiecīgajai Eiropas Savienības dalībvalstij.

Latvijā izpildāmā soda noteikšana lēmuma par alternatīvo sankciju neievērošanas gadījumā

- Ja persona izvairās izpildīt ar brīvības atņemšanu nesaistīto sodu vai bez attaisnojoša iemesla nepilda tiesas noteiktos probācijas pasākumus, tiesa, pamatojoties uz tās iestādes iesniegumu, kurai uzdots kontrolēt alternatīvās sankcijas izpildīšanu, pieņem lēmumu par nolēmumā par alternatīvo sankciju piemērotā soda izpildīšanu vai aizstāšanu.
- Alternatīvās sankcijas izpildīšanas uzraudzības laikā radušos jautājumus izskata šā likuma [61.nodaļā](#) paredzētajā kārtībā.
- Tiesa lēmumu par soda izpildīšanu nepieņem,
 - ja nolēmums par alternatīvo sankciju saistīts ar soda noteikšanas nosacītu atlikšanu vai nolēmumā par alternatīvo sankciju nav paredzēts brīvības atņemšanas sods, kas jāpiemēro alternatīvās sankcijas neievērošanas gadījumā.
- Šādā gadījumā tiesa materiālus nosūta Tieslietu ministrijai pārsūtīšanai attiecīgajai Eiropas Savienības dalībvalstij turpmākā lēmuma pieņemšanai.

Tieslietu ministrijas paziņojumi ārvalstij

- Tieslietu ministrija paziņo ārvalstij, ka tās lūgums par šajā ārvalstī piemērota soda izpildīšanu pārsūtīts rajona (pilsētas) tiesai.
- Pēc tiesas paziņojuma saņemšanas Tieslietu ministrija informē attiecīgo ārvalsti:
 - 1) par lēmumu atzīt spriedumu un izpildīt šajā ārvalstī piespriesto sodu;
 - 2) par atteikumu atzīt spriedumu un izpildīt šajā ārvalstī piespriesto sodu;
 - 3) par lēmumu par Latvijā izpildāmā soda noteikšanu;
 - 4) par amnestijas un apžēlošanas lēmumu;
 - 5) par soda izpildīšanas pabeigšanu;
 - 6) ja šī ārvalsts pieprasījusi īpašu ziņojumu.
- Attiecībā uz ārvalstī pieņemtu nolēmumu, ar kuru piemērota alternatīvā sankcija, TM papildus informē ES dalībvalsti arī par alternatīvās sankcijas noteikšanu, ja tas neatbilst attiecīgajā ES dalībvalstī noteiktajai alternatīvajai sankcijai.

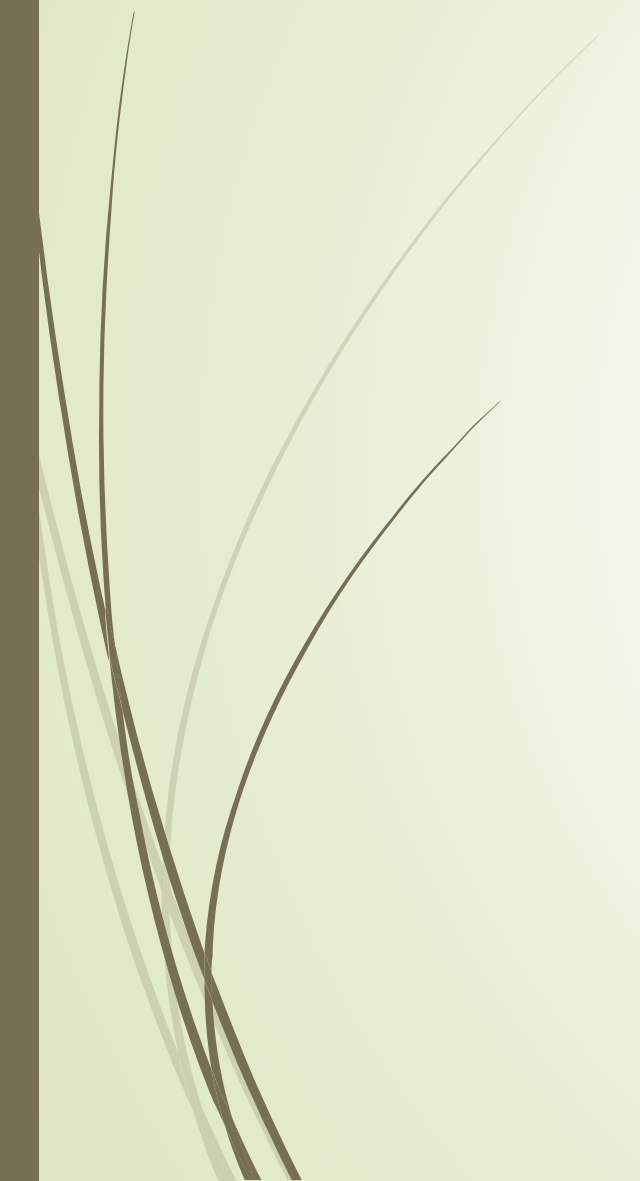
Statistika lūgumiem par alternatīvām sankcijām

2018.gads kopā - 64

- Saņemti no ES dalībvalsts -10
no tiem no Lietuvas - 7
- Latvija nosūtījusi uz ES dalībvalsti -54
no tiem uz Lietuvu - 20

2019.gads kopā - 45

- Saņemti no ES dalībvalsts -11
no tiem no Lietuvas - 10
- Latvija nosūtījusi uz ES dalībvalsti - 34
no tiem uz Lietuvu - 14

Paldies par uzmanību!